

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravišstvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Prvi redni

občni zbor delničarjev delniškega društva „Narodne tiskarne“

bode dne 22. junija 1873 ob 10. uri dopoldne

v prostorih „NARODNE TISKARNE“ v Ljubljani.

PROGRAM:

1. Poročilo o društvenem delovanju od dne ustanavljaljočega občnega zbora 14. septembra 1872 do 1. junija t. l.
2. Poročilo pregledovalnega odseka o sklepu letnega računa koncem leta 1872 in nasvet o razdelitvi dividende.
3. Nasvet, naj se od druge serije delnic, kadar bi treba bilo, 250 delnic izda, na katere bi se 25% vplačalo. (§. 4. in 19. društvenih pravil.)
4. Volitev treh udov upravnega odbora na mesto izstopivših gg.: dr. Jak. Razlag-a, Dav. Trstenjaka in Jos. Gorup-a. (§. 19., 4. dr. pr.)
5. Volitev petih udov pregledovalnega odseka. (§. 19., 4. dr. pr.)
6. Volitev dveh delničarjev, da podpišeta zapisnik občnega zbora. (§. 19., 4. dr. pr.)
7. Volitev treh škrutinatorjev. (§. 19., 4. dr. pr.)
8. Predlog upravnega odbora, da se društvena pravila v sledečih točkah spremené:
Pri §. 1. naj odpade 2. alineja: „Da ... v Ljubljani.“
V §. 5. naj izostanejo v 2. alineji besede „osnovalni odbor in“.
§. 6. naj odpade.
§. 14. naj se v 1. alineji glasi mesto „najpozneje“ — „in to“.
V §. 17. naj se spremení v 1. alineji predzadnji stavek tako-le: „Pri glasovanju odločuje (izvzemši slučaje art. 215. trg. post.) absolutna večina glasov.“ Alineja 3. naj se glasi: „Volitve se vrše po volilnih listih, katerih vsak delničar pri vstopu k občnemu zboru dobi za toliko glasov, kolikor jih zastopa.“
§. 20. alineja 1. naj se glasi: „Redni občni zbor voli na tri leta v upravni odbor sedem udov, v pregledovalni odsek pa na eno leto tri ude.“
V §. 21. alineja 2. naj se spremené besede: „da je vsaj sedem članov“ v besede: „da so saj štiri člani“. V 3. alineji naj izostanejo besede: „vsaj po enkrat vsaka dva meseca.“
V §. 23. alineja 1. naj se besede „predsednika in njegovega namestnika“ spremené v besedo „načelnika“. 2. in 3. alineja naj se zvežeta tako: „Pregledovalni odsek sklepa po večini glasov, pa le tedaj, kadar so vsi trije udje navzočni.“
§. 24. naj se v 1. alineji glasi: „Pregledovalni odsek ima letne račune, bilanco in nasvete o razdelitvi dobička pretresovati, ter o tem vsako leto občnemu zboru delničarjev poročati. V ta namen sme kadar koli podučevati se o stanju društvenih zadev, društvene knjige in pisma pregledovati in društveno blagajnico preiskavati.“

Po §. 15. daje vsaka delnica lastniku pravico na en glas v občnem zboru. Kdor sam ne glasuje, sme pooblastiti drugzega delničarja; vendar nobeden delničar ne more imeti več ko 20 glasov, niti na podlagi svojih delnic, niti kot pooblaščenec drugih delničarjev.

Žene smejo glasovati po pooblaščenih, oskrbovanci in juristične osebe po svojih postavnih, oziroma pravilno postavljenih zastopnikih, če ti tudi sami niso delničarji.

Vsak delničar, kateri je svoje delnice popolnem vplačal ali jih saj do 15. junija t. l. vplača, dobi legitimacijo za občni zbor. Po občnem zboru se bodo delnice s kuponi vred izročale lastnikom.

V Ljubljani, dne 7. junija 1873.

Upravni odbor delniškega društva „Narodna tiskarna“.

V Ljubljani 7. junija.

Ko pride ta list našim bralcem v roke, bodo Slovenci na dveh krajih v shodih, ki imajo tudi politično važnost.

V Novem mestu se ta dan poklada temeljni kamen narodnega doma. Ta svečanost bode dokaz, kaj premore v malih neugodnih razmerah odločna volja in delavnost, kakor jo pokazujejo z ustanavljenjem narodnega doma ravno novomeški možje. Slava jim!

Drugi shod ima to nedeljo goriško društvo „Soča“ v Rihenbergu.

Govorilo se bode o direktnih volitvah in bode, kakor sodimo za kandidata postavljen slovenski poštenjak, kateri je že zavoljo njegovega neoskrunjenega značaja najvrednejši zastopnik goriških Slovencev.

O obeh shodih upamo dobiti za prihodnje broje obširniša poročila.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. junija.

Palacky odgovarja v „Reformi“ na članek „Položaj severno zapadnih Slovanov“,

v katerem je Makušev trdil, da mogočna edina Avstrija ne more biti svobodna, da svoboda Avstrije mora razpasti. Duh časa sili k svobodi in tedaj k razpadu Avstrije itd. Temu nasproti piše Palacky: „Kaj je svoboda? Da se ta beseda prav razume, na tem je ležeče. Dozdeva se, da gospodu Makuševu to ravno tako manjka, kakor večidel vsem one politične stranke, ki dandenes v Avstriji zvonec nosi. Kdor misli, da dva ali več ljudi z — ali zraven edendružega ne morejo živeti, da ne bi eden bil kladvo, drugi pa naklo, temu manjka ravno pravi razum in občutljivost za svobodo. Kakor znano je že Sièyes svojim sočasnikom kliceval: Bedaki! Vi hočete svobodni biti in ne znate pravični biti! Svoboda

brez pravne podlage, brez prava in pravice je le nagon ropne živali, je samovolja in trdnost despota, je svoboda roparja in tat, ki svoje dobro vzame, kjer je najde i. t. d. Med ljudmi svoboda brez pravice ne more obstati; pravica pa je v tem, da se prava družih priznavajo in spoštujejo. Od leta 1848, ko je klic po svobodi tudi v Avstriji odmeval, sem se neprenehoma trudil, upotrebljevanje tega zdravilnega principa na tako različne razmere narodov v Avstriji na vse strani osvetliti in pospeševati, naposled v svoji brošuri „Avstrije državna ideja“ 1865. Nij mi pač treba ponavljati, da vidim svobodo in torej tudi obstanek Avstrije le v federativnem zedinjenju vseh njenih narodov. Dolgo more Avstrija kot država le na federativni podlagi obstati, ali pa ne bode obstala. O „razrušenju“ ali razpadu Avstrije v „atome“ (!) vsled federalizma saj le taki ljudje bledejo, ki prav za prav nobene Avstrije več nečejo, ker jim je le na Nemčiji ali na Ogerskem ležeče. Kakor da federativne države z zadovoljnimi narodi ne bi večje in trajnejše moči razvijati mogle, kakor v posilni kompoziciji centralizovanih držav z nezadovoljnimi, nárázen težčih življenj.

O vesti „Vaterlanda“ glede **rusko-pruskih** namer proti Avstriji piše oficiozna „Norddeutsche Allg. Ztg.“: Dovolj je, če se na to pokaže, da je dunajski „Vaterland“, kateri je poročila s sovražnih načrtov zoper Avstrijo iznašel, da se zna, kako verjetna je ta čudna zgodba. Stvar pa, katero „Vaterland“ in drugi ultramontanski listi zastopajo, je po tej lažljivosti v čudno luč postavljena. V političnih krogih je obče znano, koliko je Nemčiji na mirni razmeri med Avstro-Ogersko in Rusijo ležeče, kako je Nemčije posredovalni vpliv v tej nameri delal. Ultramontanski list je s posebnim taktom za razširjenje svoje laži si trenotek izvolil, ko je cesar Aleksander gost avstrijskega cesarja. Tako piše prusk list. Mogoče, da se je „Vaterland“ res zlagal, ali v stvari je vendar dobro kombiniral, kajti da namera razbitja Avstrije pri Prusih obstoji, to je gotovo.

V **Zagrebu** je za mestnega župana dr. Vrabčević izvoljen. Sploh so zdaj nove volitve mestnih zastopov po Hrvatskem in so v vsih večjih mestih, kakor v Varaždinu, Križu itd. narodnjaki pri volitvah zmagali.

Vnanje države.

Srbska vlada je posodila na prošnjo deputacije, obstoječe iz prvih belgradskih trgovcev, belgradski kreditni napravi 20000 cekinov iz državne kase, da se odvrnejo nevarni nasledki trgovske krize, katera je nastala tudi v Belemgradu vsled dunajskega reška.

Nova **francoska** vlada si vse mogoče prizadeva, pridobiti časa, da pripravi med tem vse potrebno za restavracijo. Zato ne bode predlagala narodnej skupščini ustavnih načrtov, katere je izdal odsek tridesetih, nego je bode odložila najberže v kratkem v jeseni. Tako pridobe monarhisti šest mesecev časa, v katerem si bodo prizadevali, da obdelajo Francosko po svoje. Minister notranjih zadev Beulé je že poslal vsem prefektom okrožnice v tem zmislu. Tako se začne zopet korupcija javnega mnenja, kakor je to bilo v navadi srečnih časov Napoleona III. Iztrebiti hočejo republikanski življenj popolnem tudi iz armade. Tako se za gotovo poroča, da bode hrabri general Chanzy odstavljen zapovedništva 7. armadnega oddelka. Monarhisti hočejo povsod nastaviti le svoje ljudi. Ker so evropske vlade imenovanje Mac Mahona nekako mrzlo sprejele, hiti vojvoda Broglié zagotavljati, da se bode v politiki držal popolnem načel svojega prednika. Na svet Rouhera so monarhisti tudi sklenili, da odpravijo colne tarife, katere je upeljal Thiers. Upajo baje, da si pridobe s tem nagnjenost posebno Angležev. Princ Napoleon je že v Parizu in raz — cesarica Evgenija ima priti te dni v Arenenberg v Švici. Vedno bolj se bližajo Napoleonidi Francoskej.

Bavarski kralj je ukazal, da v prihodnje bavarski vojaki ne smejo asistirati pri procesijah, razen o kraljevi navzočnosti. Ker se pa kralj skoraj nikoli ne udeleži o sprevodu, bodo bavarske procesije v prihodnje brez vojaške asistencije. Do 1. avgusta obleče vsa bavarska armada pruske uniforme, oficirji jih imajo že sedaj.

Da tudi na Nemškem kljub sedanjim žalostnim razmeram nij obupati popolnem nad boljšo prihodnostjo, je pokazal sprejem **badenskega** republikanca Friderika Heckerja v njegovi domovini. Hecker je bil do leta 1848 goreč, neizmerno talentiran zagovornik narodnih pravic v badenskem deželnem zboru, in najbolj popularen mož v deželi. Leta 1849 se je udeležil upora proti reakciji. Ko so pruski vojaki pod zapovedništvom pruskega kraljeviča, sedanjega cesarja, podvrgli po hudem boji Badensko, je šel Hecker v svobodno Ameriko, kjer se je poslé kot poljedelec pošteno živil. Ko je pretekli teden došel na Badensko, so ga povsod slovesno sprejemali. 28. pr. m. je prišel v Mannheim, svoje rojstno mesto. Brezštevilna množica ljudstva ga je čakala na kolodvoru ter ga spremila do njegovega stanovanja. Po 25letni nenavzočnosti, ko so se med tem okolščine čisto spremenile, je govoril Hecker na tihem, večernem mraku, iz svojega voza tako srčno in krepko, kakor je to le možem njegovega mišljenja lastno, ter se zahvaljeval brezštevilni množici navdušenih čestilcev za srčni sprejem.

Nemški državni zbor že od maja sem ne more ničesar več sklepati, ker nij nikoli dovoljnega števila poslancev skupaj. Razšli so se o sedanjem prijetnem času na vse štiri vetrove, in vse prizadevanje predsedništva, spraviti jih zopet skupaj, je zastoj. Kriva je te mizerije najbolj vlada, ki tako dolgo nij predložila zboru svojih načrtov in budgeta. Nazadnje so se poslanci naveličali dolgega čakanja in so šli domov. Lep izgled nemške ustavnosti! Ostali poslanci različnih strank so vsled tega sklenili, izreči javno v državnem zboru, da tako ne sme biti več. Predlagali bodo tudi, da se odloči državnemu zboru gotova doba zborovanja, ki ima trajati 8 do 10 tednov, in to v času od 1. oktobra do božiča. Terjali bodo tudi, da predloži vlada zboru državni budget takoj ko se snide. Prašanje je le, če bode zbor v stanu sklepati še o tem predlogu, še večji vprašanje pa, če se bode Bismark udal intencijam poslancev.

Pruska vlada pošilja poslednji čas zmerom več vojakov v renske provincije, posebno kavalerije. Nekateri mislijo, da se boji ustavljanja vsled uredenja cerkvenih postav, drugi pa trde, da hoče biti vlada vsaki hip pripravljena, ako bi se na Francoskem zopet začelo kaj kuhati. Poslednje je najbrže pravo.

Italijanski državnik Rattazzi je umrl 5. junija v Frosinone blizu Rima. Ime njegovo bode ostalo zgodovinsko znamenito, ker je v oski zvezi s političnimi premembami v Italiji poslednjih 25 let. Še kot kraljevi prefekt v Savoji je bil eden prvih govornikov piemontškega deželnega zbora, ter je izdelal s Siceardi jem ono postavo — legge Rattazziana — po kateri je bilo odpravljenih v Italiji 2500 samostanov. Rattazzi je bil onda hud nasprotnik Napoleona III. Protestiral je v zbornici kot vodja opozicije proti odstopu Savoje in Nice, stopil je zaradi tega iz ministerstva, ter si prizadel, da bi se to ne bilo zgodilo. A pozneje je svoje misli v tej zadevi moderiral. Ko je po odstopu Riksolija leta 1862 postal predsednik ministerstva, je prišel čisto v kolovoz Napoleonove politike. Leta 1864 je sklenil z Napoleonom znano septembersko pogodbo, po kateri je postala Florenca glavno mesto Italije, in so Francozje odšli iz Rima. Po vojski leta 1866 je pustil ministerstvo, ker se nij zlagal z reakcionarnimi naredbami generala Lamarmova. Poslé je bil zopet poslanec italijanskega parlamenta. Predsednik poslednjega je v seji 5. junija naznanil smrt njegovo. Predsednik ministerstva Lanza in mnogo poslan-

cev je izreklo na to svoje obžalovanje zaradi izgube, katera zadene Italijo.

Dopisi.

Iz Kamnika 7. junija. [Izv. dop.]

Ako tudi 5 mesecev pozneje, kakor zahteva postava, se je vendar enkrat vzljubilo našemu županu začeti priprave za nove občinske volitve. Tako dolgo smo ga morali sem in kje suvati, da je vendar enkrat usmilil se našega zapuščenega mesta, kateremu ne more storiti večje dobrote, kakor da za vselej zapusti mestno pisarno in gre na svoje kegljišče, na katerem se najbolj izpozna. Koliko bi se bilo pretečena tri leta lahko zgodilo za mesto, ako bi mu ne bil na čelu človek, ki še svojih reči ne more opravljati. Če še ne ve, kakor se govori, koliko krav ima v hlevu, kako more vendar za dohodke in stroške celega mesta, za njegove potrebe in želje vedeti. On vidi in ve, da ne mara nihče za njega kot župana, kakor nekateri njegovih nemškutarskih privrženecv in dolžnikov. Vsakdo vidi, da on nij storil cela tri leta za mesto prav nič, ampak pripustil, da se je tako zanemarilo, da bode več let težko spraviti ga tako v red, da ne bode Kamničana sram, ako ga kateri tujec obiše in si mesto ogleda. Ne manjka veliko in sredi velikega trga bodo v mlakah žabe kvakale. Naša iskrena želja je, da bi si Kamničani, kateri so doslej sloveli kot dobri in stalni narodnjaki, ga naprej izvolili za župana moža, kateri ima kaj srca za mesto, ki ima kaj v glavi, da ne bo vsakdo z njim pometal. Kdor se še spominja, kako je pri predprejšnjih volitvah za deželni zbor dopustil, da so se žandarji poklicali iz Ljubljane, ki bi bili streljali na razburjeno ljudstvo, kako se volilni zapisniki pačijo na korist nemškutarjem, ki še vedo, kako je naš župan znal izvrstno molčati ob času, ko nas je obiskal nadvojvoda Albrecht, ko bi se dalo veliko storiti za mestno korist morda z eno samo dobro besedo, ta bode z menoj klical vsem Kamničanom: izvolite si tak odbor in takega župana, ki ima veselje in zmožnost za mesto kaj storiti, ne pa tacega, ki denar v druga mesta pošilja, domače pa zanemarja.

Zadnjemu prav muhovčevemu dopisu v „Novicah“ smo se tu samo — smijali. Kdo neki je v „Nar.“ zagovarjal, naj se les krade in trati? Bil je govor samo o narodni zastavici.

Iz Koroškega 5. junija. [Izv. dop.] (O naših agitacijskih zadevah.)

Dva kandidata za državni zbor, čijih imeni ste se dosle imenovali samo privatno, so postavili koroški rodoljubje, ker je mogoče, da zmagamo na obeh voliščih. Vpraša se pa, ali moremo tudi dosta upanja imeti, da se to obistini. Odgovor je lahak in gotov: ako se kmalu začne po vseh pokrajinah marljivo agitovati, tako, da se doseže popolnem edinost pri prvotnih volitvah in obilnejša udeležitev, zmaga bode naša; ako pa ostanemo mirni, kakor dosedob, ne spravimo niti jednega v državni zbor.

Dosedanja agitacija je bila skoro popolnem položena v roke narodnega duhovništva, katero pak se skrči večjidel na ne preveč mlajših močij, koje — raztresene kakor so — z naj boljšo voljo nijso mogle splošnega uspeha imeti, da-si so občine, imajoče na-

rodne, politično delajoče duhovnike vrlo narodno volile. Naopak pa je dajalo mnogo župnikov ljudstvu jako slab izgled v tem, da se niso udeleževali nikakih volitev, ker se niso hoteli zameriti — če nečem hujše soditi — kakovej stranki; ta malomarnost je bila opravičenje enakega početja prostih kmetov.

Vsled žalostnih izkušenj zadnjih let pak sem trdno prepričan, da, če nam v agitaciji ne pomagajo tudi drugi faktorji, duhovniki sami ne bodo predrugačili izid prihodnjih direktnih volitev nam na korist.

Vodstvo volitvenega organizovanja je imelo in ima še pol. društvo „Trdnjava“ v Celovci, sestavljeno iz vseh naših rodoljubov. Pri malem številu društvenikov pa dosle nij posebno zadostno delalo: pošiljali so se samo papirnati agitatorji med narod, in še tu sem imel priložnost opazovati sploh znano slaboglasno koroško polagomost, izvir vsega našega narodnega zla. Dotični poduki za volitve razdeljevali so se tako pozno, da jih je marsikdo, kateremu bi mogli o pravem času glavo razsvitliti, dobil še le po končanih volitvah, uže opeharjen od nemčurjev. Tako je neki kmet s podklosterske okolice si ves prestrašen lase pulil, ko dobi od predlanske volitve domov prišedši od znanca volitveni poduk „Čujte koroški Slovenci!“, močno obžalujoč, da nij preje tega vedel, nikakor bi ga ne dobila nemškutarska gospoda na svojo stran; a bilo je prepozno.

Tako je bilo dosle in ako ostane pri tem, propademo čisto gotovo. Agitacija mora postati živahna in raztezajoča se na vse naše županovine, če hočemo, da kaj dosežemo.

A ponavljala se bode vedno naša mize-rija, če ostanemo omejeni na naše dose- danje slabe moči — treba nam pomoči od inih Slovencev. Nemci so postali uže zdaj jako delavni in s časom bodo še bolj — v tej meri moramo tudi mi naše moči napeti. Novi volitveni red pa terjaja od nas, da pošljemo iz vseh slovenskih občin narodne volilce na volišča, ker se bode treba boriti; torej potrebujemo pomnoženo število agitatorjev — a tu smo sami tako rekoč nezmožni. Izmed koroških Slovencev nij več agitatornih močij pričakovati; kar je narodnjakov, ti tudi dosle niso bili nedelavni, in vendar, kaj se je doseglo? Da-si smo imeli čisto slovenski volilni okraj Velikovec, smo vendar zaporedoma prepuščali Nemcem če ne oba vsaj vselej jednega deželnega poslanca; v najboljšem slučaju smo bili samo za par glasov močnejši.

S kratka, tukaj izrekam svoje prepričanje: samo tedaj, ako nas centralni volilni odbor krepko podpira, se smemo nadejati zmage.

Živelo vzajemno delovanje za narod!

„Trdnjava“ pak, dobro umeča težavno nalogo, bode hvaležno prejela podporo iz središča. Slovenije ter z zedinjenimi močmi uspešneje izvrševala svoje delo. Samo na to naj se dobro gleda, komu da se pošiljajo poduka potrebnemu kmetu namenjene tiskarine za razdelitev, kajti tu so se godile stvari, kojih nečem dalje omenjati, katere pak svedočijo, da je treba bolj paziti, so li dotičniki — brez razločka stanu — narodnjaki ali ne.

Iz Budim - Pešte, 6. junija. [Izv. dop.] „Pesti Naplo“ in „Pest. Lojd“ prinesla sta uvodne članke o hrvatskem

vprašnji. Oba sta polna upanja, da se bodo Ogersko in Hrvatsko „trajno“ pomirili. Izid državopravnih razprav med obema kraljevin-skima deputacijama označuje se kot povoljen in srečen, to se vé, da povoljen in srečen samo v ogerskem smislu. „Pesti Naplo“ hvali posebno Szellov odgovor na finančne propozicije hrvatske kraljevske deputacije. Hrvati so zahtevali 55 % državnega dohodka za namirivanje stroškov svoje avtonomne uprave, ostali 45 % bi pa bili v skupno ogersko-hrvatsko blagajno tekli. Kakor se pa čuje, vstanovljeno je ravno narobe: Hrvati dobé 45 %, skupna blagajna pa 55 %. Ali tolče kamen po lonci, ali lonce po kamenu, za lonce je zmirom huda. Isto tako je med Ogersko in Hrvatsko: ali udara Ogerska na Hrvatsko, ali Hrvatska na Ogersko, za Hrvatsko je zmerom huda. Hrvatska ostane nasproti Ogerskej tudi v prihodnje, kar je do sedaj bila: sv. Petra inoš! Rauchova nagodba je trpela pet let, sedaj sklopljena pa še toliko ne bo! Mesto pisanega leptira, izlegel se bo tudi iz nove nagodbe črn mrčes, kajti vosa javnega mnenja na Hrvatskem je že zapičila v njo svojo strupeno zalego. Da nova nagodba za Hrvate nij povolnejša, na tem so Hrvati sami krivi. Oj ta prokleti „hrvatski jal“

Finančni odbor našega državnega zbora dogotovil je pretresanje proračuna za leto 1874, ter svoje poročilo o njem plenumu že predal. Za komunikacije izbrisal je samo osem milijonov. Tedaj se bodo tudi še v prihodnje naši grofi in baroni šestoprežni po naših zablatenih cestah voziti morali. O pokritji državnih stroškov, ali bolje rekoč deficita, bo naš državni zbor stoprv v jeseni se posvetoval. Javaljne se hoče počakati, kakšna bo kaj letošnja žetev. Če naši državniki računijo, da bo obiljna, ter da bodo mogli s polnimi hambari laglje dolge delati, se zelo motijo, kajti letina sploh slabo kaže.

One zakonske osnove, katere je naša vlada o razvojničenji vojniške krajine izdelala in državnemu zboru predložila, protezajo se samo na našo (ogersko) vojniško krajino, ne pa tudi na razvojničenje hrvatsko-slavonske krajine. Razvojničeni bodo za sedaj samo trije banaški krajinski regimenti, namreč srbsko-banaški, rumunsko-banaški, nemško-banaški in titeljski bataljon. Hrvati morajo tedaj še čakati na odrešitev!

Domače stvari.

— (V Dobu) je bila zadnja veselica narodnega bralnega društva prav dobro obiskana in se kaže, da društvo prav dobro napreduje.

— (Novo telegrafsko) postajo so napravili v bohinski Bistrici!

— („Vrteca“) 6. št. prinaša: Po noči, pesmica, T. Šetina. — Življenje na kmetih, s podobo, T. — Štiri lepe barve. — Danici pes. F. Šetina. — Sirota Jerica, P. Gros. — Kresnica, pes., Ivan Zarnik. — Bitva pri Sisku, Ivan G. — Sebičnost, basen Ch. H. Zimmermann. — Veliki zvon (Grossglockner) s podobo. — Ozir na nebo. — Prirodopisno-natoreznansko polje VI. Oblaki, T. — Razne stvari. — Muzikalno prilogo: Deček in tica, zložil Ludvik. —

— (Kmetijska šola) v Gorici dobi do prihodnjega šolskega leta uže prav gotovo svoje primerno posestvo in nadejati se

je, da postane potem bolj praktična, našim razmeram in potrebam primerna šola. Vlada je v ta namen uže nakazala 24.000 gold. in deželni odbor kupuje zdaj zemljišča.

„Soča“.

— (V Ljutomerski okrajni zastop) so voljeni od velikih posestnikov: Grof H. Wurmbrand iz Gornje - Radgone, Ivan Kukovec iz Ljutomera, Vatroslav Mohorič iz Podgradja, Mihael Zaplata iz Vučjevesi, Mihael Žitek iz Vučecovec, Šimon Fereoc iz Novevesi, Jože Hrastovec iz Križevce, Ivan Rajh iz Cvena — vsi narodnjaki, oziroma federalisti; od kmetijskih občin: Dr. Anton Klemenčič iz Ljutomera, Božič Anton iz Radi-slavec, Anton Slana od Malenedelje, Jože Slekovec iz Kokorič, Matija Županec iz Berkovec, Ivan Farkaš iz Flijaševce, France Horvat iz Bunčan, Ivan Lapajne iz Ljutomera, Dr. Ploj iz Ptuja, Anton Bežan iz Šalince in Anton Rotar iz Cezanjevec; od trga verženskega: Al. Jurinec, Fr. Osterc, M. Pušenjak in J. Lukovnjak vsi iz Vržeja. Ljutomerski trg je volil 8 nemškutarjev, sicer so pa izvoljeni narodnjaki slovenski.

— (Iz Moravč) se nam piše: V naši fari so pretečeni teden vozili nevestino „balo“. Dva dečka stara po 13 let sta sedela si nasproti in imela v roci nabite pištole. Enemu se pištola sproži in zadene drugoga v zgornjo ustno, katero mu z dvema zobama vred odbije. Sodnijska in zdravniška komisija je stvar preiskala. — Revež, če se ozdravi, bo nosil celo življenje znak svoje in svojih ljudij leh-komišljenost.

— (Iz Motnika) se nam poroča, da so se nedavno v neki krčmi gosti med soboj stekli in je eden z nožem nekega ključarja na vratu teško ranil in drugega v lice zabodel, da so mu v treh dneh komaj kri vstavili.

— (Iz Šoštanja) se nam 5. junija piše: Pred 28 dnevi je bil vgrizen na Paki posestnik, France Bizjak, od svojega lastnega psa. Klatili so se namreč že poprej steklači v tem kraju, zaradi tega so se mogli po-povelji višje uradnije vsi psi na štirideset dni zapreti. — Omenjeni nesrečnej je imel okuženega psa brez da je vedel, kojega pa ko-njederu nij hotel privoščiti, ter ga rajši po-grizu sam vstrelil. Trden mož, hrabre po-stave, nij na ostrupljenje dolgo časa verjel, ter je za svojo rano prepozno zdravitelja si poiskal. Čez malo dni je nesrečnej stekel in svoje življenje končati moral. Pazite na do-mače varhe! —lj.

— (Požar.) Iz Kranja se nam poroča, da se novost v našem predzadnjem listu o požaru v Britofu ima tako popraviti, da je dotičen dečko v Britof vozivši, zažgal doma na Suhi, a ne v Britofu.

Razne vesti.

* (Slovenski študentje na Du-naji.) Na dunajski univerzi je leta 1873 v zimskem poletju bilo 3756 študentov. Med temi je 1371 Slovanov. Med temi zopet okolo 100 Slovencev.

* („Slovanska beseda“ v Beči) v zvezi s tamošnjim pevskim društvom na-pravila je 20. dan preteklega meseca pri „Zelenih vratih“ prvo onih veselje, katere na-merava osnovati na čast in veselje slovan-skim obiskovalcem svetovne izložbe. Prvo-sednik „Besede“, eksceleuca grof Janez Harrah pozdravil je goste s srčnim českim go-vorom in izrazil nadejo, da bodo slovanski popotniki prav obilo udeleževali se teh dru-

štvenih shodov, kateri naj bodo dokaz slovenske vzajemnosti. Mimogrede je omenil, da na Dunaji zdaj biva nad 150.000 Slovanov, večidel Čehov, da pa mesto se ne ozira nanje čisto nič, da nima niti svoje šole niti cerkve; gledé na to poudarjal je potrebo in važnost, da avstrijski Slovani složno potegajo se za državljanske pravice, ki jim gredo. — Pevsko društvo pod vodstvom prof. Foerchtgott-Tovačovskega pelo je potem med drugimi slovenska zbora „Kdo je mar?“ in „Pri lovu“. Med mnogobrojnimi občinstvom zastopana so bila vsa slovenska plemena.

* (Razbojniki) so v kutinjskem okraji pri Pakraci na Hrvatskem oropali nekega popotnika. — Ravno tako razbojniki razsajajo okolo Virovitice.

* (Za slavjanske skladatelje.) Carsko glasbeno društvo v Peterburgu je razpisalo konkurs o darilih pokojne velike kneginje Elene Pavlovne za kompozicijo triaktne ruske opere na libreto, kateri je spisal Polonski po Gogolovi pripovedki „Kovač Vakula“. Prvo darilo iznaša 1500., drugo 500 rubljev; skladbe morajo poslati se društvu do konca julija 1875. leta.

* (Pri „laški“ operi v Kajini) so angažirane za prihodnjo sêsono: Čehinja Tereza Stolčevaj, Hrvatica Ema Vizjakova in Polakinja Smerovska. Pevci so Lahji.

* („Život za Carja“), narodna ruska opera od Glinke, ima skoro v Milanu na oder priti.

* (Velika nesreča.) V noči od 27. na 28. maja se je v nekih valjarjih v Jemappes-u velika nesreča pripetila. Blizu 3. ure v jutro, ko je ravno 250 delavcev že delalo, eksplodira en kotel parne mašine in vsled tega se razvali šest peči in pokopljejo pod razvalinami 14 delavcev. Našli so jih le kot mrtvece, strašno razbite in opečene po žarečem železu. Devet drugih delavcev je bilo težko ranjenih, eden je umrl še tistega dneva. Kako silna je bila moč eksplozije kaže to, da je parnjak, ki je bil na kotlu, se na dva dela raztrešil, katerih enega, 700 kilogramov teškega je zaglalo 15 metrov visoko čez glažuto 350 metrov daleč, kjer je na tla padé še dvakrat po deset metrov poskočil in se potem v nekem vrta v zemljo zaril. Drugi del pa je le nekaj metrov daleč zletel. Streho valjarsko je v obsegu 70 metrov razgnalo in okolo leteče opeke so razne ljudi poškodovale. Čudno je, da je delavca, ki je zelo blizu eksplozije kotla stal, le nekaj korakov daleč vrglo, ne da bi se mu bilo karkoli pripetilo. Parnik sam, kakih 6000 kilogramov težak, je bil skozi streho poslopja 12 metrov daleč pognan. Uzrok eksplozije nij znan, in zagotavlja se, da kotel še nij bil šest mesecev v rabi in ga je nekoliko minut poprej nadkurnik ogledoval.

Narodno-gospodarske stvari.

— O stanju vinogradov prinaša „W. L.“ od vseh strani prav žalostna poročila. Lani v tem času so že vsa trsna plemena začela cvesti, letos še nij videti nobenega cveta. Če se temperatura skoraj ne povekša, nij upati dobra kvaliteta. (V Ljubljani smo imeli 31. maja povprečno temperaturo + 4° 1. junija + 9°, 2. junija + 11°; tedaj za 13°, 8° in 7° pod normalno temperaturo.) Meseca april in maj 1873 ostaneta v slabem spominu vinorejcem; neizmerna škoda po mrazu, toča v mnogih krajih, strašne povodnje so pokončavale upanje na obilno branje. Okolo Klosterneuburga je samo mraz nekoliko škodoval, na Ogerskem pa mraz, povodnje in toča. Okoli Tokaja-a so 1. maja vse mlade rozgve pozeble; takisto se poroča iz Srema in Veršeca. Tudi na Solnograškem žalostno izgleda. Na Nemškem ob Renu je več ko dve tretjine vinogradov pozeblo.

Na Bencškem je temperatura 28. aprila po noči na — 1° R. padla in pokončala

mlade rozgve. Neki vinorejce v Conegliani si je pa rešil svoj vinograd pozebljenja. Že o polnoči je šel z delavci in začel mlade rozgve z vodo obilno polivati do jutra. Rozgve so zdrave ostale.

V Parmu, Umbri in Sieni je mraz polovico vinogradov pokončal. Najhuje pa je škodoval mraz po Francoskem v nočeh od 25. do 27. aprila, kakor smo že o svojem času v „Sl. Nar.“ poročali.

Zanimalo bode naše bralce poizvedeti, kako si na Francoskem pomagajo po takem pozebljenju prvih rozgev. Suha, pozebljena rozgva se odreže, kakor daleč se kaže pozebla, z ostrim nožem tako, da na zdravem delu najmanjše še eno oko ostane. To oko potem požene in še lahko dovolj grozdja rodi.

Po Slovenskem mraz nij presilno škodoval, samo tu pa tam v previsokih in pre-niskih legah, pa grozdčev se premalo prikaže, in še ti nijso prav zdravi in krepki videti, tedaj kvantiteta srednja, kvaliteta pa — bog si vedi, kakšna še bode.

 Denašnji številki „Slov. Naroda“ so „Politični listi“ priloženi.

Listnica uredništva. Gosp. B. v L. Dopisa ne priobčimo, ker se nam ne zdi vredno zmirom z „Novicami“ in drugimi enacimi polemizirati. Če imajo „Gospodar“ in „Novice“ posebno veselje posnemati nemške liste in Slovence „požirati“, hoteč, da jih je bilo samo 40 ne pa 150 na celjskem narodnem shodu, naj imajo to veselje. — O. C. Pride na vrsto. — G. St. v G. Vsled sklepa se nam zdi neoportunsko. Sicer se Vaš svet porabi. — Baptista: Ne bodi preradikalen.

Tuji.

7. junija.

Evropa: Nüssel iz Jesenic. — Reichman iz Reichenberga. — Dr. Samec iz Kamnika. — Blemenski iz Dunaja. — Mihel iz Pariza. — Rotholok iz Brna.

Pri Elefantu: Dr. Majntinger iz Kraljevice. Pichler, Hedenik iz Dunaja. — Brusič, Koren iz Dolenskega. — Kovačič z gospi iz Trsta. — Cervanelli iz Benetk. — Maria Zablatnik iz Velikoveca. Grof Licherburg iz Prapreč. — Ema Lanhitt iz Gradea.

Pri Malič: Günther, Šnek, Berta iz Dunaja. Dr. Otto z gëno. — Giessen. — Krol iz Gradea. — Blažič iz Siska.

Pri Zamorei: Murauer, Ganguz iz Dunaja. — Wiederanders iz Lipskega. — Hopf — Gotha.

Tržne cene

v Ljubljani 7. junija t. l.

Pšenica 7 gl. 20 kr.; — rež 4 gl. 30 kr.; — ječmen 3 gl. — kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 60 kr.; — pros 3 gl. 20 kr.; — kuruza 3 gl. 60 kr.; — krompir 1 gl. 90 kr.; — fižol 5 gl. — kr. — masla funt — gl. 51 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 28 kr.; — svinjsko meso, funt 31 kr.; — sena cent 1 gl. 20 kr.; — slame cent — gl. 90 kr.; — drva trda 6 gl. 80 kr.; — mehka 4 gl. 70 kr.

Dunajska borza 7. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gl. 80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	30
1860 drž. posojilo	99	50
Akcije narodne banke	976	—
Kreditne akcije	276	—
London	111	—
Napol.	8	85
C. k. cekini	—	—
Srebro	110	75

Banka

„SLOVENIJA“

proda takoj

štacunska vrata

in

 izložbe

v hiši štev. 24 v „Zvezdi“. Natančneje se izve pri

(151—2) Ravnateljstvu.

Ljubljanska filijala Štirske eskomptne banke

priporoča se za izvršitev

 banknih opravil vsake vrste.

Po svojem banknem in menjalnem komptoiru **kupuje in prodaja vse vrednostne papire, eskomptira menjice** po obstoječem tarifu, izdaja **nakazila** na vsa avstrijsko-ogerska in tujezemska trgovinska mesta po najzmernejših pogojih in **posoja** najceneje na vse pri borsah notirane **efekte in valute** 70 do 80% kursne vrednosti. Njen bankni in menjalni komptoir ima zmerom **veliko zalogo vrednostnih papirov** in opravlja **vsako borsno naročilo z najkulantnejšimi pogoji**.

Dalje **jemlje denarje na obresti** in sicer daje zdaj:

- a) na Giro-Conto (knjižico) 5% obresti brez odpovedi,
- b) na blagajnične liste (Kassenscheine)

4% obresti brez odpovedi, 5% obresti proti 10dnevni odpovedi.

Za **ugodno in davka prosto nalaganje glavnice** priporoča filijala:

5 1/2 % založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 50 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 1. dan aprila in 1. dan oktobra;

5 1/2 % založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 10 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 30. dan junija in 31. dan decembra;

9% bone otomanskega zaklada od leta 1872., kateri se bodo izplačali

13. dan julija 1877. in 13. dan julija 1878. leta.

s kuponu za 1/13. dan januarija in 1/13. dan julija, v kosovih po 100 sterlinških liber.

Ker je filijala prodajo imenovanih papirov prevzela en commission, jej je moči izvršiti vsako naročilo **po dnevnem kursu**.

Končno filijala pozornost trgovcev in obrtnikov obrača še posebno na svojo samostalno

 kreditno družbo

in jih vabi, naj pristopajo. Programi o organizaciji te družbe dobivajo se v komptoiru filijale na velikem trgu, štev. 239. (92—12)